

עילית אזולאי | אדום | מתוך: פאניקה בהעדר אירוע | 2003 | הדפסת דיו | 400x150

מגדר | כתב עת אקדמי רב תחומי למגדר ופמיניזם

גיליון שביעי | 2020

רחל לוי הרץ

”שלא תהיי שרמוטה – אבל גם אל תהיי יותר מדי חסודה”: שיפוט מיניותן של נערות ונשים צעירות במרחבים של **”תקיפה”**

תקציר

פועלות מינית (Sexual Agency) וסובייקטיביות מינית (Sexual Subjectivity) של נערות ונשים צעירות מתעצבות ביחס לשיחים סותרים בנוגע למיניותן וביחס להתנהגויות חיזור עכשוויות הכוללות פרקטיקות של *Hooking up*. פרקטיקות אלה עדיין משמרות תסריט הטרוסקסואלי ממוגדר ומבנות סטנדרט שיפוט כפול חדש. מחקר זה מתמקד בפרקטיקת *Hooking up*, הנקראת בסלנג **”תקיפה”** ונפוצה בישראל במרחבים של מסיבות לנוער וצעירים. מטרת המאמר היא ניתוח המשמעויות של הפרקטיקה **”תקיפה”** לשם הרחבת ההבנה של תהליכים חברתיים-תרבותיים, אשר מעצבים סובייקטיביות מינית ופועלות מינית של נערות ונשים צעירות במרחבים של פגיעות מינית. בעוד שהמונח סובייקטיביות מינית מתמקד במודעות גופנית פנימית לתשוקות ולרגשות המיניים, הרי שהמונח פועלות מינית מתייחס לפעולות שנוקט הסובייקט בארנה המינית. הניתוח המוצג במאמר זה משתמש במודל של ליינה ביי-צ'אנג (Laina Bay-Cheng) שמתאר שני צירי שיפוט חברתי: (א) ציר מסורתי המתמקד ברמת הפעילות המינית (ב) ציר המתעצב בשיח נאו-ליברלי ומתמקד ברמות

הפועלות המינית. איסוף הנתונים נעשה באמצעות ראיונות עומק חצי מובנים עם 34 צעירות בגילאי 18-23 ובאמצעות תצפיות אתנוגרפיות. הנתונים נותחו בניתוח תימטי-פרשני מתוך גישה של 'כבוד ביקורתי', אשר מאפשרת בחינה ביקורתית של המבנים הדיסקורסיביים. ממצאי המחקר ממחישים ששני צירי השיפוט במודל של ביי-צ'אנג מתקיימים במרחבים של "תקיפה" וחושפים סטנדרט שיפוט כפול. כמו כן, ציר הפועלות המינית מתעצב תחת תפיסה ניאו-ליברלית בנוגע לפועלות ובחירה, אשר מתעלמת ממאפיינים יחסותיים המתייחסים למערכות יחסים ולמבני כוח המתהווים במרחב. במובן זה, ציר השיפוט השני מעצב חוויה של שליטה, גם בזמן שנערות ונשים צעירות חוות פגיעות שמצמצמת את מרחבי הפעולה שלהן. התבוננות על פגיעותן של נערות ונשים צעירות באמצעות המודל של ביי-צ'אנג חושפת מרחבי פעולה חדשים, אשר מתבססים על ברית של פגיעות ואינם מבטאים תפיסות ניאו-ליברליות בנוגע לפועלות ובחירה. גישה יחסותית מאפשרת לנו לתפוס פועלות מינית של נערות ונשים צעירות כמבנה אקטיבי וטרנספורמטיבי שמאפשר פעולה ואף התנגדות. כך מתאפשרת בחינה ביקורתית של המבנים הדיסקורסיביים הממשמעים את מיניותן של נערות ונשים צעירות.

רחל לוי הרץ: דוקטורנטית בתוכנית ללימודי מגדר, אוניברסיטת בר-אילן. מרצה וחוקרת בנושאים של מגדר, מיניות, גיל ההתבגרות ובגרות בהתהוות. מתמקדת במחקרה במונחים פועלות, סובייקטיביות ופגיעות. אקטיביסטית חברתית-פמיניסטית המקדמת פרויקטים לקידום חינוך מודע מגדר, מעורבות אזרחית והנגשת משאבים של רווחה, השכלה וחינוך לאוכלוסיות מודרות.

מילות מפתח: נערות, נשים צעירות, מיניות, פועלות מינית, סובייקטיביות מינית, פגיעות, Hooking-up, סטנדרט שיפוט כפול.

מבוא

בחברה המערבית, המיניות של נערות ונשים צעירות נבחנת תחת סוגי שיח מגוונים – חינוכיים, אקדמיים ותקשורתיים – אשר רובם מקדמים אוטונומיה, אחריות אישית ופועלות מינית² (Bay-Cheng, 2015; Gill, 2008). מנגד, מיניותן של צעירות עדיין עומדת תחת שיפוט חברתי מוקפד שמתבטא בקיומו של סטנדרט כפול באשר להתנהגותן (D). מחד גיסא, שיח ניאוו-ליברלי של העצמה מינית מעודד נערות ונשים צעירות לחגוג את מיניותן ולבטא סובייקטיביות מינית. מאידך גיסא, הן מצופות להציג התנהגות מינית מכבדת במינונים מתאימים ותחת סטנדרטים חברתיים נורמטיביים (Gill & Scharff, 2011; Lamb & Peterson, 2011). שיח ניאוו-ליברלי זה, ביחד עם השיפוט החברתי המוקפד, משפיע על ביטויים של פועלות מינית ועל התעצבותה של סובייקטיביות מינית בקרב נערות ונשים צעירות. פועלות מינית וסובייקטיביות מינית מתייחסות הן למודעות לתשוקות ולרגשות המיניים והן ליחס לעצמי כאל סובייקט הפועל בארנה המינית מתוך חוויה של אוטונומיה וחירות (Schalet, 2010). סובייקטיביות מינית מתייחסת להפקת הנאה מן הגוף ולניסיון להרגיש מיני/ת (Horne & Zimmer-Gembeck, 2005) מתוך עמדת בעלות על התשוקה והעונג המיניים (Lamb, 2010). בעוד שהמונח סובייקטיביות מינית מתמקד במודעות גופנית פנימית, הרי שפועלות מינית מתייחסת לביטויים של סובייקטיביות בפעולות של הפרט, אל מול פרטים אחרים ואל מול העולם (Schalet, 2010). פעולות אלה מאשררות סובייקטיביות מינית ועמדה של אוטונומיה וחירות בארנה המינית. אי

¹ תקופת הנערות איננה שלב מהותי פסיכולוגי ו/או זהות ביולוגית נוקשה המגולמים בגוף מטריאלי, אלא זהות ומבנה תרבותי לא קוהרנטי ובלתי יציב (Aapola et al., 2005). קיימת הפרדה בהגדרה המחקרית בין נערות (במהלך 'גיל ההתבגרות') ונשים צעירות (במהלך 'בגרות בהתהוות') (Levin, 2011). אי לכך תישמר ההתייחסות במאמר ל'נערות ונשים צעירות' כדי לתאר את התקופה שבין ההתבגרות המאוחרת והבגרות בהתהוות.

² מונחי זה מכונה בספרות גם בשם סוכנות מינית.

לכך, הספרות מתייחסת לסובייקטיביות מינית ולפועלות מינית כמונחים הקשורים זה בזה בהשפעה הדדית (Lamb, 2010; Martin, 1996; Schalet, 2010; Tolman, 2002).

מחקרים המתמקדים בנערות ובנשים צעירות מאופיינים בשני סוגי שיח מרכזיים: שיח של כוח נשי אל מול שיח של נערות בסיכון³. הסוג הראשון מציג אידיאל פוסט-פמיניסטי שבמרכזו צעירה בעלת פועלות ויכולת התנגדות. הסוג השני הוא שיח של קורבנות אשר מתמקד בחולשות, פגיעות וסכנות שצעירות חוות, בעודן נטולות אוטונומיה וכוח (Aapola et al., 2005; Duitz & van Zoonen, 2009; Harris, 2004; Gonick et al., 2009; Mazarella, 2008). תחום המחקר של נערות, גוף ומיניות נמצא בשלבים ראשונים של התהוות בישראל (לחובר, פלד, קומס, 2016), כאשר מרבית המחקר מדגיש את שיח הקורבנות והסיכון ו/או מתמקד בעיקר בהתנהגויות סיכון (לדוגמא, להב-רז, 2014; Isralowitz & Rawson, 2006). אי לכך, מטרתו של המחקר המוצג במאמר זה היא להרחיב את גוף הידע הסוציולוגי בנוגע למיניות של נערות ונשים צעירות, יהודיות, חילוניות בהקשר של פרקטיקות תרבותיות עכשוויות. יתר על כן, מחקר זה מבקש לשפוך אור על שדה מחקר שהגישה אליו מוגבלת, וזאת לשם הרחבת תפיסתנו בנוגע למרחבי פעולה אפשריים של נערות ונשים צעירות. המטרה במחקר זה היא לסייע ביצירת גוף ידע עכשווי בנוגע להתעצבותן של פועלות מינית וסובייקטיביות מינית במרחבים העשויים לייצר פגיעות. ייחודו של מחקר זה הוא בהתבוננות על פגיעותן של נערות ונשים צעירות לשם בחינת התעצבותן של פועלות מינית וסובייקטיביות מינית וכדי לאפשר תפיסה של הפעולה והפגיעה בו בזמן. גישה זו מאפשרת להיחלץ מההשקפה הבינארית במחקר הבוחנת פועלות אל מול קורבנות ו/או פגיעות. בחינה זו תסייע בהרחבת המשגות התיאורטיות הקיימות בנוגע לפועלות מינית של נערות ונשים צעירות.

במקביל להתעצבות תחת שיחים תרבותיים סותרים ושיפוט חברתי מוקפד, פועלות מינית וסובייקטיביות מינית של נערות ונשים צעירות מתעצבות ביחס להתנהגויות חיזור. התנהגויות חיזור עכשוויות, הכוללות פרקטיקות של *Hooking up*⁴, עדיין משמרות תסריט הטרנסקסואלי ממוגדר, שבו גברים מצופים לחפש באופן אקטיבי וליזום אינטראקציות מיניות, בעוד שנשים מצופות למשוך גברים, להגיב לרצונותיהם ולהעמיד גבולות מיניים ברורים (Bogle, 2008; Eaton & Rose, 2011; Lamont, 2014; Sassler & Miller, 2011). תרבות *HU* מתייחסת לתסריטים של אינטראקציות מיניות (מנשיקה ועד יחסי מין מלאים), בדרך כלל ללא היכרות מוקדמת ועם ציפייה מועטה ביותר למחויבות, כאשר הפעילות המינית מקדימה את מערכת היחסים (Allison & Risman, 2014; England et al., 2008; Paul & Hayes, 2002). מהספרות עולה, כי תסריטים של *HU* ממוגדרים במגוון דרכים משמעותיות, כך שההנאה והתשוקה הגברית עדיין מקבלות עדיפות, ונשים חוות יותר סיכונים ולפיכך מעדיפות, בדרך כלל, חיזור באמצעות דייטים (Armstrong et al., 2012; Alison & Risman, 2013; Regnerus & Uecker, 2011). אי לכך, תרבות *HU* משמרת סקסואליזציה והחפצה של נשים, מתמקדת בתשוקות המיניות של גברים ומייצרת ציפיות מיניות, אשר לעתים קרובות קשה לנערות ונשים צעירות לעמוד בהן (Bogle, 2008).

עוד עולה מהספרות, שתרבות *HU* השפיעה על התעצבותו של סטנדרט כפול חדש בשיפוט התנהגותן המינית של נערות ונשים צעירות, אשר איננו מתמקד אך ורק בקיום אינטראקציות מיניות מחוץ למסגרת זוגית קבועה, אלא כזה המבטא היררכיות של סטטוס חברתי (Armstrong et al., 2014) וביטויים של פועלות מינית (Bay-Cheng, 2015). ביי-צ'אנג ניסחה את המסרים הסותרים המתעצבים בשיח נאו-ליברלי במודל המציג שני צירי שיפוט חברתיים. לטענתה, לצד ציר שיפוט חברתי המתמקד ברמת

⁴ מכיוון שלא קיים תרגום מדויק בעברית (לדוגמא: לצאת עם, סטוץ, להתחבר), לאורך המאמר הצירופים *Hooking up* או *Hook up* יופיעו בראשי התיבות *HU*.

הפעילות המינית של צעירות ("בתולה" – "שרמוטה"⁵), שיח ניאו-ליברלי של העצמה מינית מעצב ציר שיפוט המתמקד ברמות הפועלות הבאות לידי ביטוי ("בעלת פועלות" – "נטולת פועלות/קורבן") (Bay-Cheng, 2015).

המחקר המוצג במאמר זה מתמקד בפרקטיקת *HU*, הנפוצה במהלך העשור האחרון בישראל במסיבות ובמועדונים לבני נוער וצעירים יהודים חילונים, ונקראת בסלנג "תקיפה". פרקטיקה זו כוללת מופעי התנהגות שונים שבמרכזם ממוקם גופן של נערות ונשים צעירות. "תקיפה" ושימוש בהטיות שונות של הפועל "לתקוף" מהווים סלנג המתאר מופעי התנהגות, שבהם צעירים ניגשים לצעירות, לעיתים קרובות בצורה אנונימית וללא יצירת קשר מילולי מקדים, נצמדים ונוגעים בגופן באופנים מיניים. מטרת הפרקטיקה הנה לייצר אינטראקציה מינית (בדרך כלל – ריקוד צמוד, נשיקה או התגפפות). בבחינה של הפרקטיקה "תקיפה", ניכר כי לצד שיח תרבותי ומחקרי של העצמה ושחרור, מתקיימים מבנים חדשים של כוח המתבטאים בין השאר בכינוי הניתן לפרקטיקה. הביטוי הלשוני "תקיפה" מעורר משמעויות של אלימות ופגיעה, אף על פי שעל פני השטח צעירים וצעירות לא מתייחסים אל הפרקטיקה "תקיפה" באופן זה.

מטרת המאמר היא ניתוח המשמעויות של הפרקטיקה "תקיפה" לשם הרחבת ההבנה של תהליכים חברתיים ותרבותיים המעצבים פועלות מינית וסובייקטיביות מינית של נערות ונשים צעירות במרחבים של פגיעות מינית. המאמר מתמקד בשיפוט החברתי שמתקיים במרחבים של "תקיפה" ומציע ניתוח ביקורתי של השיח הניאו-ליברלי המעצב שיפוט זה, תוך שימוש בצירי השיפוט שמציגה ביי-צ'אנג (Bay-Cheng, 2015). צירי שיפוט אלה מאפשרים לנתח את התנהלותן של נערות ונשים צעירות על רצף שבין פגיעה פאסיבית ובין ניסיון להתמודדות אקטיבית במרחבים של פגיעות.

המאמר מבקש לענות על השאלות הבאות: (א) כיצד באים לידי ביטוי צירי השיפוט המתמקדים ברמת הפעילות המינית וברמת הפועלות המינית של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה"? (ב) באילו אופנים צירי שיפוט אלה מייצרים סטנדרט כפול חדש עבור נערות ונשים צעירות? (ג) מה המאפיינים של פועלות מינית וסובייקטיביות מינית המתעצבים תחת שיפוט חברתי זה? ראשית, תיבחן הפרקטיקה "תקיפה" כחלק מתרבות *HU* המתעצבת בשיח נאו-ליברלי. לאחר מכן, ייבחנו פועלות מינית וסובייקטיביות מינית של נערות ונשים צעירות ביחס לצירי השיפוט שמציעה ביי-צ'אנג ולבסוף יוצגו ממצאי המחקר.

מרחבים של "תקיפה"

במהלך עשרים השנים האחרונות, דווח במחקר על תסריט מיני חדש הנקרא *Hooking* up אשר מתאר אינטראקציות מיניות ללא היכרות וללא מחויבות (Allison & Risman, 2014). תסריט זה הפך לדומיננטי בקרב צעירים בקולג'ים אמריקאיים (Bogle 2008; FJÆR et al., 2011; Owen & Finchman, 2011), אך גם במדינות מערביות אחרות (לדוגמה, FJÆR et al., 2015) ובהן ישראל. הגורמים המרכזיים המשפיעים על השתתפות בתרבות *HU* הם מגדר, גזע, אתניות, דת, גיל ומאפיינים סוציאוקונומיים. נמצא שתרבות זו נפוצה יותר בקרב גברים בגילאי ההתבגרות והבגרות בהתהוות, בקרב מעמדות סוציאוקונומיים בינוניים-גבוהים ובקהילות אשר אינן מסורתיות (Brimeyer & Smith, 2009; Hamilton & Armstrong, 2012). כמצופה מגורמים אלה, תרבות זו נפוצה בישראל בקרב החברה היהודית חילונית, באזורים גיאוגרפיים מבוססים יחסית ובגילאי ההתבגרות המאוחרת והבגרות המוקדמת.

שלושת האלמנטים ההתנהגותיים והמצביים המשפיעים על *HU* (Bogle, 2008; Vander Ven & Beck, 2009) מתקיימים במועדוני לילה לצעירים המשתייכים לקבוצה זו בישראל: (א) צריכת אלכוהול מאסיבית, (ב) מרחב של בילוי ומסיבה, (ג) גישה נוחה זה לזו. אלמנטים אלה משפיעים על הציפיות החברתיות לקיום אינטראקציות מיניות שונות. כמו כן, במועדוני לילה מתקיימות ציפיות מנערות ונשים צעירות להציג

פרפורמנס של "נשיות" מועצמת" הכולל בגדים חשופים, עקבים ואיפור. בד בבד, נערים וגברים הטרוסקסואלים מצופים לחפש באופן אקטיבי וריטואלי אחר שותפות לאינטראקציות מיניות כפעילות תחרותית המבססת את הקשר ביניהם (Grazian, 2008; 2009).

רוב המחקר על תרבות *HU* מתמקד בהבדלים המגדריים, באופי הנורמטיבי של הפרקטיקות ובעמימות המונח (Armstrong et al, 2012; Bogle, 2008; Bruce & Stewart, 2009; Fielder & Carey, 2010). עם זאת, המחקר בתחום מיעט לעסוק בגיוון המאפיין את המבנים התרבותיים התומכים בפרקטיקות השונות, כמו גם בהתעצבותן של פועלות מינית וסובייקטיביות מינית במרחבים אלה. מכיוון שנערים וגברים צעירים מצופים לחפש באופן אקטיבי אחר שותפות לאינטראקציות מיניות ללא קשר להקשר החברתי הספציפי (Hamilton & Armstrong, 2009) ומכיוון שהציפיות החברתיות במועדוני לילה מוקצנות, מרחבים אלה עלולים לייצר פרקטיקות של *HU* הממוגדרות בצורה בולטת יותר.

הפרקטיקה "תקיפה" ממחישה אפשרות זו, כך שגם אם חלק משמעותי מהגברים המשתתפים במסיבה אינם מקיימים אותה, היא יוצרת תרבות נורמטיבית במרחבים אלה, שבהם נערות ונשים צעירות נדרשות להגיב במהלך הבילוי במסיבה למגע יזום ופעמים רבות לא-רצוי על גופן. התגובה של נערות ונשים צעירות במרחבים אלה מצריכה מהן להציב גבולות מיניים, כדי להציג שליטה עצמית וכדי להתמודד עם סכנות שונות הקשורות באלימות מינית במהלך חיזור (FJÆR et al., 2015; Glenn & Marquardt, 2001; Bey-Chang, 2015). לפיכך, נערות ונשים צעירות מגיבות לפגיעות המינית במרחבים של "תקיפה" בזמן שהן מבטאות פועלות מינית וסובייקטיביות מינית. מאפייני מרחב הבילוי (חושך, צפיפות וצריכת אלכוהול) וההבנה של הנורמות המיניות התרבותיות במרחבים הללו מבנות את הבחירות האינדיבידואליות של נערות ונשים צעירות. במובן זה, הפרקטיקות החברתיות מוּכְנָוּת ונשפטות בהקשרים ספציפיים, כך שנדמה כי עשויה להתקיים הפרדה בין ערכים אינדיבידואליים ובין קבלה של המסיבה כמרחב של "תקיפה", על כל המשתמע מכך. באופן זה, תפיסת

הפרקטיקה "תקיפה" כנורמטיבית מעצבת למעשה את ההתנהגות המינית ואת ההחלטות הסובייקטיביות של נערות ונשים צעירות במרחבים אלה. ישנם מחקרים המצביעים על יתרונות חברתיים ומיניים של נערות ונשים צעירות המקיימות פרקטיקות של *HU* ועשויות לבטא רמות גבוהות יותר של פועלות מינית (Armstrong et al., 2012; Risman & Schwartz, 2008; Rupp et al., 2014). במקביל, שיח ניאוו-ליברלי של העצמה מינית מקדם אוטונומיה ושיפור עצמי ומעודד נערות ונשים צעירות להשיג חופש מיני (Arnold, 2010). אי לכך, הכרחי לבחון כיצד פועלות מינית וסובייקטיביות מינית של נערות ונשים צעירות מתעצבות במרחבים ניאוו-ליברלים של "תקיפה". בחינת הצירים שמציעה ביי-צ'אנג מאפשרת ניתוח של ממצאי המחקר, מתוך התבוננות ביקורתית על השיח הניאוו-ליברלי המעצב (ומתעצב) במרחבים אלו.

מודל השיפוט של ליינה ביי צ'אנג (Laina Y. Bay-Cheng): סטנדרט כפול המתעצב במרחבים של "תקיפה"

המודל של ליינה ביי-צ'אנג (Laina Y. Bay-Cheng) מתייחס לשדה מחקר, שבו מתקיימים שיחים תרבותיים שונים, פעמים רבות סותרים, אשר משפיעים על התעצבות מיניותן של נערות ונשים צעירות. המיניות של נערות ונשים צעירות נשפטת באופן מסורתי על ציר מוסרי ממוגדר של פעילות מינית, בטווח בין בתולה ("שמורה", "חסודה", "צנועה") ובין מופקרת ("שרמוטה", "זונה"). ביי-צ'אנג (Bay-Cheng, 2015) טוענת שמודל חד-ממדי זה איננו מספק כדי להכיל את השינויים המשמעותיים שחלו בנורמות המעצבות את המיניות של נערות ונשים צעירות בעולם המערבי. ההשפעה המרכזית על שיפוט המיניות של נערות ונשים צעירות, שעליה מצביעה ביי-צ'אנג, היא תסריט ניאוו-ליברלי של פועלות מינית. ציר שיפוט חדש זה נע בטווח בין "פועלות גבוהה" ובין "פועלות נמוכה" והוא מצטלב עם ציר השיפוט

המסורת של רמת הפעילות המינית⁶. החשיבות הניתנת לפועלות בשיח הניאו-ליברלי היא שמקנה לגיטימציה לאוטונומיה ולסובייקטיביות המינית של נערות ונשים צעירות, וכך מצופה מהן להשיג שליטה על שיפוט מיניותן. עם זאת, ניכר שלמרות הטענה הניאו-ליברלית המייחסת לנערות ונשים צעירות שליטה על מיקומן על ציר הפועלות, השיפוט החברתי-תרבותי של מיניותן נותר מחמיר מתמיד. כפי שמנסחת ביי-צ'אנג⁷:

”אך תחת חקירה ביקורתית נהיה ברור שנשים צעירות נותרות מוגבלות למרחב נורמטיבי קבוע שמפריד ביניהן, מעודד האשמה עצמית וקובע את ערכן התרבותי על פי מיניותן”.

שיחים שונים, שמנתחים את מיניותן של נערות ונשים צעירות, מושפעים פעמים רבות מהטענה הניאו-ליברלית שביקורת פמיניסטית גוזלת את יכולתן של האינדיבידואל לבחור ולבטא פועלות מינית וסובייקטיביות מינית (Evans & Riley, 2014). עם זאת, שיח ניאו-ליברלי של העצמה מינית מתעלם ממאפיינים יחסותיים ומעודד נערות ונשים צעירות לתפוס את עצמן כבעלות כוח ועוצמה, גם כאשר הן חוות פגיעות (Harris & Shields, 2015). למעשה, וכפי שמציעה ביי-צ'אנג, מתקיימות הבניות חברתיות משמעותיות המעצבות את תהליכי קבלת ההחלטות של נערות ונשים צעירות בנוגע למיניותן (Burkett & Hamilton, 2012). לפיכך נערות ונשים צעירות לעתים קרובות אינן מצליחות להתנגד בקלות לאינטראקציות מיניות לא-רצויות. מצד אחד, נערות ונשים צעירות מצופות להיות בשליטה על מיניותן, אך מנגד המחקר מצביע על כך שאינטראקציות מיניות לא-רצויות מנורמלות תחת התפיסה ההטרסקסואלית המערבית (Burkett & Hamilton, 2012; Gavey, 2005; Powell,)

⁶ ארבעת הקטגוריות שמתהוות: פעילות גבוהה-פועלות גבוהה, פעילות גבוהה-פועלות נמוכה, פעילות נמוכה-פועלות גבוהה, פעילות נמוכה-פועלות נמוכה.

⁷ תרגום מתוך Bay-Cheng, 2015, p. 279. תרגום זה, כמו יתר התרגומים במאמר, נעשו על ידי הכותבת.

(2007). באופן זה, קשה לנערות ונשים צעירות לממש את החופש המיני שלהן, ונדרשים מהן לא רק אוטונומיה, בחירה ושיפור עצמי, אלא גם מעקב, משמעת והשמצה של נשים אשר עשו בחירות "לא טובות" (Gill, 2008). שיח ניאו-ליברלי ושיח פוסט-פמיניסטי המתמקדים בבחירות האוטונומיות, המחושבות, המבוקרות והרציונאליות, אינם מאפשרים ביקורת על המבנים התרבותיים והחברתיים המעצבים בחירות אלה.

מכיוון שנערות ונשים צעירות נשפטות על פי בחירותיהן האינדיבידואליות והאחריות האישית שהן מציגות, פעמים רבות הן מרחיקות עצמן מנרטיבים של קורבנות ומאשימות את עצמן, גם כאשר הן חוות אינטראקציות לא-רצויות ו/או אלימות (Baker, 2010; Bay – Cheng, 2015; Burkett & Hamilton, 2012). לכן, נערות ונשים צעירות צריכות לבטא פועלות מינית וסובייקטיביות מינית בזהירות ובמדויק, במטרה להשיג הכרה חברתית ותרבותית (Gill, 2008; Bey Chang, 2015). במקביל, נערות ונשים צעירות עדיין מקבלות את העדיפות שזוכים להם הצרכים המיניים והאסרטיביות של נערים וגברים צעירים בכל הנוגע לחיזור ומיניות (Lamont, 2014). לפיכך ההכרה החברתית והתרבותית מושגת, לעתים קרובות, במרחבים של פגיעות, והיא מתבטאת בהתמודדות עם אינטראקציות לא-רצויות ושיפוט חברתי מאוד מוקפד על התנהגותן של נערות ונשים צעירות.

נערות ונשים צעירות מצופות להציג את מיניותן במרחבים של "תקיפה", אך בהתאם לנורמות חברתיות-תרבותיות מוקפדות המבדילות בין התנהגות נורמטיבית גברית ובין כזאת נשית. אי לכך, על אף שתרבות *HU* מעודדת גברים ונשים להשיג חופש מיני, מרחבים אלה משמרים אי שוויון מגדרי (Reid et al., 2011). מחקר זה מתמקד בפרקטיקה "תקיפה" אשר כוללת מגע יזום ואנונימי של נערים וגברים צעירים בגופן של נערות ונשים צעירות. נערות ונשים צעירות צריכות להגיב למגע זה כשהן מצופות ומבקשות לבטא את תשוקותיהן ורצונותיהן המיניים. כך, הן משתמשות בגופן כדי לבסס הכרה חברתית בצורה החושפת את פגיעותן. בחירותיהן נלקחות במרחבי "תקיפה" המתעצבים ומעצבים שיח ניאו-ליברלי של העצמה מינית. אי לכך, קיימת

חשיבות רבה בשימוש בצירי השיפוט שמציעה ביי-צ'אנג, תוך תיאור הסטנדרט הכפול החדש המתהווה במרחבים של "תקיפה" על מנת להבין את הקשרים היחסותיים המתהווים בין פועלות מינית וסובייקטיביות מינית. מכיוון שמועדוני לילה ומסיבות הנם שדות מחקר, אשר מחד גיסא הגישה אליהם מוגבלת ומאידך גיסא הם למעשה מרחבים חברתיים-תרבותיים מרכזיים לביטויים של חיזור ומיניות, ישנה חשיבות רבה להבין את אופי התעצבותן של פועלות מינית וסובייקטיביות מינית של נערות ונשים צעירות במרחבים פגיעים אלה. מאמר זה מבקש לשפוך אור על צירי השיפוט החברתי המתהווים ועל האופן שבו שיפוט חברתי זה מייצר סטנדרט כפול ומשפיע על מיניותן של נערות ונשים צעירות.

שיטת מחקר

הנתונים למחקר זה נאספו באמצעות ראיונות עומק חצי-מובנים עם 34 נשים צעירות, חילוניות, ממוצא אתני מגוון וממיקומים גיאוגרפיים שונים בישראל. הראיונות נערכו בין יולי 2017 לאוגוסט 2019 כחלק ממחקר לדוקטורט בתוכנית ללימודי מגדר, אוניברסיטת בר אילן ובהנחיית ד"ר מירי רוזמרין⁸. שיטת איסוף הנתונים הזו מתייחסת לראיונות כשיחה פתוחה המאפשרת הבנייה משותפת של משמעויות שונות (Janesick, 1998), כך שהמראיינות נתפסות כמומחיות לחוויות החיים שלהן (Reinharz, 1992).

כלי נוסף ששימש לאיסוף נתונים הוא תצפיות אתנוגרפיות שנערכו במועדוני לילה לבני נוער (גילאים 14 עד 18) במרכז ישראל. מכיוון שהתצפיות התקיימו בזמנים קצרים יחסית (כשעתיים כל אחת), הם נערכו לאחר 15 הראיונות הראשונים, אשר העניקו הבנה טובה יותר של שדה המחקר (Forsey, 2010).

⁸ המחקר נערך באישור וועדת האתיקה של התוכנית ללימודי מגדר, אוניברסיטת בר אילן.

גיל המרואיינות נע בין 18 ל- 23 שנים. רוב המרואיינות היו בנות 18 או בנות 21-22 שנים בעת הריאיון. היה קיים קושי למצוא מרואיינות בנות 19 עד 20 שזמינות להשתתף במחקר וזאת בשל השירות הצבאי בגילאים אלו. "בגרות בהתהוות" (18 עד 25 שנים) מתייחסת לתקופה ארוכת שנים של התפתחות עצמית ומיקוד עצמי (Arnett, 2004). גילאים אלו בישראל מאופיינים בשילוב בין בגרות והתבגרות ובנטייה לנטילת סיכונים בכלל וסיכונים מיניים בפרט (Levin, 2011). הבחירה להתמקד בטווח גילאים זה נבעה מההכרה בחשיבות של תהליכי רפלקציה ועיבוד של חוויות לא-מדוברות משנות ההתבגרות, כאלה שיש להן משמעות רבה בתהליכים של התעצבות פועלות מינית וסובייקטיביות מינית.

הראיונות ארכו כשעה עד שעתיים והם הוקלטו ותומללו (בסיוע מתמללת מקצועית אשר הייתה חתומה על הסכם סודיות). לכל המרואיינות ניתנו שמות בדויים בכל ניתוח הנתונים ובכל הפרסומים. גיוס המרואיינות נעשה באמצעות קשרים מעשייתי המקצועית עם נערות ונשים צעירות ברחבי הארץ, תוך שימוש בעיקר בדגימת כדור שלג (חבר/ה-מביא/ה-חבר/ה). במקביל, ערכתי פניות לגיוס משתתפות למחקר באמצעות הרשתות החברתיות (פייסבוק, ווטסאפ). פניה זו הזמינה צעירות בגילאים המתאימים, אשר יצאו ו/או עדיין יוצאות באופן קבוע למסיבות, ליצור קשר לשם השתתפות במחקר העוסק בהתנהגויות חיזור. המרואיינות חתמו על טופס הסכמה להשתתפות במחקר בסיום הריאיון, כדי שהחלטתן תתקבל כשהן מודעות לתכנים שעלו בשיחה⁹.

הראיונות נערכו באמצעות 'קו מנחה לראיון חצי מובנה', אשר נבנה לאחר קיומו של מחקר פיילוט. הראיונות נפתחו בשאלה הפתוחה: "מה את יכולה לספר לי על החוויות שלך במועדוני לילה ובמסיבות?" שאלה זו הזמינה את המרואיינת לספר את סיפורה האישי ולהתמקד במה שחשוב לה. במהלך איסוף הנתונים, ערכתי ניתוח ועיבוד

⁹ טופס ההשתתפות כלל התחייבות לשמירה על סודיות מלאה וכן הותיר ערוץ תקשורת פתוח להתייעצות עם החוקרת במידה שהתכנים שעלו עוררו קשיים ו/או מצוקות רגשיות.

נתונים בתהליך אינטראקטיבי של חזרה מתמדת אל הטקסטים, תוך דיוק המונחים התיאורטיים המשמשים במחקר והכנסת שינויים קלים בקו המנחה לראיון. במסגרת המתודולוגית של "כבוד ביקורתי"¹⁰ (Gill, 2007), הנתונים נותחו מתוך הרמנויטיקה של אמון ומתוך כבוד לנרטיבים של המשתתפות שתיארו את דרכי התמודדותן בעולם. בד בבד עם קבלת הנרטיב של המרואיינת, גישה זו מאפשרת ניתוח ביקורתי של מבנים חברתיים ותרבותיים ושל יחסי הכוח ובחינת המושגים התיאורטיים באמצעות ניתוח זה. כחוקרת המבקשת לספר את חוויותיהן של נערות ונשים צעירות תוך זיהוי מבנים דיסקורסיביים המעצבים חוויות אלה, המסגרת המתודולוגית הזו הציעה תהליך רפלקטיבי מתוך כוונה להרחיב את השפה הזמינה לתיאור ניסיון החיים של נערות ושל נשים צעירות.

הראיונות המתומללים עברו קידוד באמצעות תוכנת MAXQDA, בה כל הקידוד מוזן על ידי החוקרת. הנתונים נותחו באמצעות ניתוח תימתי-פרשני, אשר התמקד בחיפוש אחר תימות המתייחסות להתמודדות עם פגיעות, לביטויים של פועלות מינית ושל סובייקטיביות מינית, לשיפוט חברתי, להתעצבות סטנדרט כפול ולמערכות היחסים המתהוות בין נערות ונשים צעירות. תימות אלו העניקו משמעויות למונחים התיאורטיים, שבהם מתמקד המחקר: פועלות מינית וסובייקטיביות מינית.

ממצאים

בין "חסודה" ל"שרמוטה": "זרימה" של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה" מרחבים של "תקיפה" מתהווים במסיבות ומועדוני לילה לצעירים בגילאי ההתבגרות והבגרות המוקדמת ומתאפיינים כמרחבים חשוכים, צפופים, רועשים, אשר נהוגה בהם שתיית אלכוהול מרובה. הם מציעים חוויה של אנונימיות המלווה לעתים קרובות בטשטוש גבולות. כפי שמתארת שירלי (23):

Critical Respect ¹⁰

"לרוב יצאתי (מהמסיבה) בתחושה כזו לא נעימה כל כך. אני לא יודעת למה, אבל כנראה שבאמת יש איזה שהוא... הקו האדום הוא קצת לא באמת הקו האדום הרגיל. הם קצת נותנים לו עוד כמה פושים".

טשטוש הגבולות, שעליו מדברת שירלי, מוביל לחוויות המלוות בתחושות לא-נעימות ו/או לא-רצויות. ממצאי המחקר מצביעים על כך שנערות ונשים צעירות חוות מגע יזום בגופן באופן תדיר במרחבים אלה. מגע זה כולל מופעים שונים של הפרקטיקה "תקיפה", והוא הגורם המרכזי לתחושות הלא-נעימות של נערות ונשים צעירות במרחב. נירה (20) מתארת את חוויית המגע הלא-רצוי:

"הרבה קורה שאת עוברת וצ'פחה בתחת. עברת, קיבלת נגיעה בציצי. עברת, בניס ירשו לעצמם לגעת בך. מלא פעמים קורה שאת עוברת ומלטפים לך את הישבן. אשכרה מרשים לעצמם לגעת בך. כאילו, יש מעין הרגשה שהגוף שלי הוא כאילו לא רק שלי. כאילו הוא שלהם".

במקביל לתחושה של איבוד שליטה על הבעלות על גופן, נערות ונשים צעירות חוות את המגע הלא-רצוי, כשהוא מתקיים תחת כללים חברתיים ברורים ומקובלים ('החוק') ונתפס כנורמטיבי באופן שמנרמל את עצם חוויית ה"תקיפה" על גופן. כפי שמתארת מורן (18):

"ואז יש את הקטע שמגיע גבר - ילד (מצחקת) - מתחיל לרקוד כזה איתך מאחורה ולהתחכך בך כזה. עכשיו את לא יודעת אם הוא חתיך, את לא יודעת אם הוא לא חתיך, אז זה כזה או שחברה נותנת אישור, או שאת מסתכלת...גבר יבוא ויתחיל להיצמד אליהן ואז יידעו אה הנה החוק והנה זה מתחיל... זה יהפוך את המצב הזה ללגיטימי עבורן שהן הנתקפות".

במקביל, כחלק מאסטרטגיות ההתמודדות שלהן, נערות ונשים צעירות מבינות את השיפוט החברתי המוקפד שמחייב אותן להתנהל במרחבים של "תקיפה" במינון מדויק ומחושב. באופן זה, המרואיינות חושפות את ציר השיפוט הראשון ("שרמוטה")

– "חסודה" שמתייחס לרמת הפעילות ו/או לאפיונים אחרים בהתנהגותה של הצעירה, אפיונים שקשורים בלבוש חשוף, בריקוד בולט, בשתיית אלכוהול מרובה ובהתנהלות משוחררת יותר במרחב. ניכר שרמת השיפוט על ציר מסורתי זה עודנה מאוד מוקפדת, כך שמרבית המרואיינות חוות הגבלה משמעותית על התנהלותן במרחבים של מסיבות. סהר (21) מספרת על שמירה מתמדת על איזון בכל הקשור להתנהגותה במרחבים של "תקיפה":

"כאילו, מצופה מהן כזה, לא נגיד להשתכר ואללה באללה כמו בנים. נגיד זה בהמי, או חסר אחריות. לרקוד, אבל לא לרקוד מטורף כזה. לרקוד בעדינות, להתנועע... כן כאילו לצאת למסיבות. כן לרקוד ולהיות כיפית, אבל לא להגזים. תתלבשי חשוף אבל לא חשוף מדי... הבנות שבאות ומתלבשות ממש חשוף, כולם מסתכלים עליהן. שלא תהיי **שרמוטה** בקיצור. שלא תגזימי עם איך שאת מתנהגת, אבל אל תהיי כזו **חסודה**...איפה שהוא באמצע כדי למלא את המשבצת".

נערות ונשים צעירות צריכות לנהל את התנהגותן בצורה מחושבת ותוך הקפדה על מינון ראוי של התנהגותן ופעילותן המינית. מרואיינות רבות השתמשו בתיאורים שכאלה כדי להמחיש את הזהירות הרבה, שבה הן מתנהלות במרחבים של "תקיפה". המרואיינות מבטאות את הצורך להיות פעילות ולבטא את עצמן, אך לעשות זאת תוך כדי התאמה לציר השיפוט המסורתי המודד את רמת פעילותן. ענת (20) מתארת את המינון הלגיטימי, אשר ימנע תיוג חברתי שלילי של נערות ונשים צעירות. מתיאורה ניתן לראות כיצד ה'מינון' נותר בלתי מוגדר ועמום:

"נראה לי, יש לזה מינון כזה. בשלב מסוים, מישהו יגיד 'אה, היא יותר **זורמת**'...ואז נכנס המושג של '**זונות**'...בנות שזורמות הרבה".

כמו כן, ניווטן בין שיחים סותרים ותחת שיפוט חברתי מוקפד מתבטא גם, ולעיתים במיוחד, בתוך קבוצת השוות – בין נערות ונשים צעירות אחרות. סהר (21) מתארת את החשיבות לשמור על מינון מדויק גם בפני החברות:

"זה טריקי מאוד. כי טוב, את יודעת, זה נורא סותר. באים אחרי זה במונית ואז, כמה תקפת?'...אם מישהי הייתה אומרת 5, זה היה כזה... אין פירגון בקטע כזה. לא מולה, אבל אחרי זה: 'וואי שמעתן? היא הייתה עם 5!'"

ציטוטים אלה ממחישים את ציר השיפוט הראשון שמציעה ביי-צ'אנג, כפי שהוא מתבטא בהקשר התרבותי-ישראלי במרחבים של "תקיפה". נערות ונשים צעירות מבינות את החשיבות החברתית למקם את עצמן במיקום "דרימה" נכון על הרצף בין "חסודה" (המשלמת מחיר כאשר היא מוציאה את עצמה מחוץ למשחק החברתי) ובין "זונה" (המשלמת מחיר חברתי בתיוג שלילי). עם זאת, חשוב לציין שרוב המרואיינות מעניקות חשיבות גבוהה לאופן ניהול ה'דרימה' שלהן. התיאורים הללו מצביעים על המיקום התגובתי, ולעיתים פאסיבי, של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה". לכן, כאשר נחפש את ציר השיפוט השני ("בעלת פועלות" – "נטולת פועלות"), עלינו לבחון התייחסויות של המרואיינות למרחבי פעולה של נערות ונשים צעירות בתוך כללי משחק חברתיים, שלפיהם הן ממוקמות בעמדה תגובתית, מוחלשת ופגיעה יותר. נערות ונשים צעירות מבינות את הצורך החברתי ל'זרום' עם היוזמה וההתנהלות הגברית במרחב, אך במקביל מבינות שיש להן צורך גם לעשות בחירות שיצביעו על השליטה שלהן בהתנהגותן ובמיניותן. הבנה זו מתעצבת תחת תפיסה ניאו-ליברלית בנוגע לבחירה ולפועלות מינית.

בין אקטיביות לפאסיביות: התעצבות סטנדרט שיפוט כפול במרחבים פגיעים

המרואיינות מספרות שנערות ונשים צעירות אינן מצופות להציג יוזמה או התנהגות אקטיבית במרחבים של מסיבות. מכיוון שהן ממוקמות בעמדה התגובתית, הן אינן חשות משוחררות וחופשיות לפעול כרצונן. חוויות אלה ממחישות עד כמה הקריאה הניאו-ליברלית והפוסט-פמיניסטית לנערות ונשים צעירות לממש את החופש המיני שלהן קשה מאוד ליישום במרחבים של "תקיפה". נעמה (21) מתארת:

”אני חושבת שבאופן כללי מה שמאפיין נשים... זה הרבה פעמים הזהירות. הזהירות במובן של כל פעם לבדוק את עצמך, כל פעם לשמור על עצמך, לא לגמרי לעשות, כי את לא מרגישה הכי משוחררת. זה הרבה פעמים יכול להיות **פאסיביות**, כי את רגילה **שאקטיביים** בשבילך או כי את רגילה **שאקטיביות** היא לא משהו שאת אמורה לעשות.”

לדבריה של נעמה, במרחבים של ”תקיפה” מתקיימת חלוקת תפקידים ברורה, דיכוטומית וממוגדרת: גבריות אקטיבית ויוזמת, נשיות מגיבה ופגיעה. חלוקת תפקידים זו מעצבת את סטנדרט השיפוט הכפול במרחבים אלו. מצד אחד, נערות ונשים צעירות מצופות לזרום עם יוזמות החיזור של נערים וגברים צעירים. מצד שני, הן צריכות להגיב ולזרום באופן שלא יקטלג אותן באופנים שליליים. סטנדרט כפול זה מגביל למעשה את הביטויים של פועלות מינית של נערות ונשים צעירות. רוני (18) מתארת את ההגבלה שהיא חשה על בחירותיה גם כשהיא רוצה לפעול:

”את לא יכולה להתחיל עם בנים, את לא יכולה לעשות ככה. אבל אל תהיי יותר מדי מסרבת לבנים... (גם אם) אני כן ארצה אותו, מבחינת החברה אני לא אוכל ישר להגיד לו שאני רוצה אותו, או לזרום איתו באותה מידה, או ליזום כמו שהוא יוזם. זה התפקיד שלו.”

תחושת ההגבלה הזו חוזרת בכל הראיונות וממחישה, כיצד נערות ונשים צעירות מנווטות במרחב, שבו חלוקת התפקידים הממוגדרת והשיפוט החברתי מעצבים ביטויים של פועלות מינית ושל סובייקטיביות מינית. התנהלותן תחת שיפוט חברתי שמייצר סטנדרט כפול ממחישה כיצד הבחירות בנוגע לחיזור ומיניות מתקבלות מתוך נקודת המבט החברתית שמתווה את האופן שבו ההתנהגות תישפט. במובן זה, נערות ונשים צעירות מתמודדות עם קונפליקט בין ביטוי סובייקטיביות מינית, תשוקות ורצונות מיניים ובין פועלות מינית שמתעצבת בשיח ניאו-ליברלי של אוטונומיה, בחירה ואחריות אישית. מור (21) מתארת את הקונפליקט:

"את יודעת, בסופו של דבר אם לא היה אכפת לי משום דבר, מאיך זה ייראה החוצה, כנראה לא היה לי אכפת מכלום והייתי עושה מה שאני רוצה...באילו, איך יסתכלו עלייך... בחורה שהיא מינית מדי, זה משדר משהו".

מרחבים של "תקיפה" מתעצבים בשיח של העצמה מינית, אך אותו שיח ניאוו-ליברלי משמר את הייחוס של פועלות מינית לגבריות. בבחינה של ציר השיפוט השני של ביי-צ'אנג, ניכר שלפי נקודת המבט של נערות ושל נשים צעירות, קיימות הגבלות חברתיות מעטות על הפועלות המינית של נערים ושל גברים צעירים. לפי נקודת מבט זו, ניכר שנערות ונשים צעירות חוות את הגבלת השיח על התנהגותן, בעוד שנערים וגברים צעירים מצליחים להתנסות בחוויות מיניות מבלי לשלם מחיר חברתי משמעותי. נעמה (21) מתארת את האופן שבו חוותה שיפוט חברתי של ההתנסויות המיניות שלה ושל חברותיה משנות התיכון:

"אין ספק שבנים תמיד הרגישו יותר בנוח... אני זוכרת שהיה סיפור ממש גדול סביב זה שכל הבנות בכיתה שלי היו עם כל הבנים בכיתה. אני זוכרת שקראו לנו 'הזונות' של י"א פ'. על הבנים כמובן אף אחד לא דיבר. כן, בנים מאוד נהנו מאיזה שהוא חופש במובן הזה... אין ספק שכל המתירנות שלנו הייתה כלום לעומת כל מה שהם בסופו של דבר הרגישו ועשו".

ציטוט זה ממחיש כיצד השיפוט החברתי מגביל את בחירותיהן של נערות ונשים צעירות כך שהן למעשה אינן מצופות לבטא סובייקטיביות מינית באופן משוחרר. במקביל, גם כאשר נערות ונשים צעירות מגלות התנגדות ל"תקיפה" ולא מעוניינות "לזרום" עם האינטראקציה המינית, הן זוכות ליחס מבטל או להתעלמות מרצונן. פעמים רבות, הן צריכות להתנגד מספר רב של פעמים ולמצוא תירוצים לכך שאינן "זורמות". באופן זה, קשה לבטא במרחבים של "תקיפה" פועלות מינית, אשר איננה מעוניינת באינטראקציה מינית מסוימת. מור (21) מתארת את הציפייה מנערות ונשים צעירות במרחבים אלו:

”יש ציפייה שתזרמי איתם. אם את פנויה, מישהו התחיל איתך... אז לא תהיה שאלה
 'למה לא?'. כאילו, תירוץ של כזה 'לא יודעת', 'לא בא לי', 'לא מתאים לי' – הוא
 מתקבל, אבל הוא כזה חצי מתקבל. 'מה? אבל למה לא? מה הבעיה? את פנויה!'”

יתרה מכך, גם אם נחזור ונבחן פועלות מינית של נערות ונשים צעירות שלא רק
 בפרספקטיבה של התנגדות, נגלה הגבלה חברתית משמעותית נוספת. ביטוי פועלות
 מינית במקרה פרטיקולרי עשוי לבטל ביטוי של פועלות מינית וסובייקטיביות מינית
 במקרים אחרים. נירה (21) מתארת כיצד בחירה מינית פרטיקולרית גוזלת את החופש
 לבחור בפעמים אחרות:

”אם יש מישהי שהיא זורמת, בנים חושבים שהיא רוצה להיות עם כל הבנים. אם
 היא זרמה עם אחד, ברור שהיא רוצה להיות עם עוד שלושים. כל אחד שיבוא. זה
 מעין תפיסה כזו. אין את ההבנה שהיא הייתה עם מישהו כי היא נמשכה אליו.”

עם זאת, בפרספקטיבה של גיל ניתן לראות שציר הפועלות מעט מתחזק. ישנן
 מרואיינות שמתארות כיצד בגילאים בוגרים מתקיימת לגיטימציה גבוהה יותר לאישה
 לבטא סובייקטיביות מינית, במידה שהיא אכן בשליטה ומבטאת פועלות מינית.
 השיפוט החברתי לא יהיה שלילי במידה שתבטא פועלות מינית באופן הנשפט
 כ'גברי'. סהר (21) מתארת:

”זה 'אני השגתי אותו'... תלוי איך היא מציגה את זה. 'הכרנו וזרמתי איתו' או 'רציתי
 אותו וגרמתי לזה לקרות'. זה מראה שהשליטה אצלה. שוב, כנראה שתופסים ממנה
 יותר כי היא מציגה את זה בצורה **גברית**.”

ציטוט זה ממחיש כיצד ציר הפועלות נשפט חברתית על פי רמת היוזמה, האקטיביות
 וההובלה של האינטראקציה המינית. ביטויים אחרים של פועלות מינית אינם מקבלים
 אשרור והכרה חברתית, כאשר הם ממוקמי סובייקט תגובתיים או פאסיביים. במובן
 זה, ציר השיפוט השני מתקיים, אך השפעתו פחותה מזו של ציר השיפוט הראשון

המעניק חשיבות גבוהה ביותר למינון הפעילות המינית של נערות ונשים צעירות. כפי שמציעה ביי-צ'אנג, ציר השיפוט השני מתעצב תחת תפיסה ניאו-ליברלית בנוגע לפועלות מינית, ובשל כך הוא מייצר אשליה של שליטה ובקרה של נערות ונשים צעירות על השיפוט החברתי של התנהגותן המינית. ממצאי המחקר מצביעים על כך ששני צירי השיפוט של ביי-צ'אנג מעצבים זה את זה ומייצרים סטנדרט כפול חדש. סטנדרט זה מעודד נערות ונשים צעירות לבטא בחירה, שליטה ופועלות מינית, כאשר למעשה ציר השיפוט הראשון נותר חזק מתמיד ואיננו מאפשר פעילות מינית חופשית. עם זאת, נערות ונשים צעירות מציגות אסטרטגיות יצירתיות להתמודדות עם השיפוט החברתי בבואן לבטא סובייקטיביות מינית. אסטרטגיות אלה נחשפות בבחינת פגיעותן של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה".

אסטרטגיות של נערות ונשים צעירות להתמודדות עם פגיעותן

ניתוח פגיעותן של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה" מאפשר לנו לגלות אפשרויות ביטוי נוספות של פועלות מינית וסובייקטיביות מינית. נורית (21) מספרת כיצד מרחבים של "תקיפה" מהווים מרחבים של פגיעות עבור נערות ונשים צעירות:

"פחד שיחשבו שאני לא זורמת... כל הזמן הרצון להישאר אסופה כזה... זה פחות הפחד ממנו, שהוא ייקח אותי החוצה ויעשה לי דברים. יותר הפחד של איך אני יוצאת מזה ועדיין שומרת על הכבוד העצמי... הפחד הזה של איך להגיב, של איך יתייחסו אלי".

נורית מתארת כיצד נערות ונשים צעירות צריכות להחזיק בשני צירי השיפוט שמציעה ביי-צ'אנג. מצד אחד, מתקיים רצון למיקום על ציר הפעילות המינית כמי ש"זורמת", אך לא מעבר למינון הראוי. מצד שני, יש צורך לשמור על איסוף ועל שליטה במטרה לשמר את השיפוט החברתי החיובי. נערות ונשים צעירות מכירות בערך החברתי-תרבותי של מיניותן ומבקשות לנהל את המשאב הזה במרחבים של

”תקיפה” שמתכתבים עם מרחבים אחרים בחייהן. שרון (23) מתארת את האופן בו מתעצבות בחירותיהן של נערות ונשים צעירות:

”זה לא שאת אמורה. זה מה שהן רוצות לעשות. אף אחד לא אמר לך לעשות את זה. את רוצה לעשות את זה. את רוצה להרגיש... בסופו של דבר יש איזה שהוא מדד כזה. לצערי, כן? הרבה דברים שאני אומרת פה, זה לא שאני שלמה איתם. כמו שהיום את מעלה תמונה לאינסטגרם ואת רוצה לייקים, נכון? את רוצה למשוך תשומת לב כדי שיתחילו איתך ותרגישי טוב יותר עם עצמך. זה כאילו הכל קשור”.

ראוי לציין שמתקיים טווח אסטרטגיות להתמודדות עם פגיעותן במרחבים של ”תקיפה” וישנן נערות ונשים צעירות שמתוך הכרה בכללי המשחק החברתי המתקיימים במרחבים אלה, בוחרות לא להשתתף במסיבות כדי להימנע מאינטראקציות לא-רצויות. סוף (21) מתארת:

”אם את לא רוצה, את פשוט לא באה למסיבה. אם אני יודעת שיש מקום שהוא יותר מדי צפוף לי או שיש שם יותר מדי בנים מסוג שאני לא אוהבת, אני פשוט לא הולכת למקום הזה...כי פשוט כולם עושים את זה אז זה ככה...ובנים ממשיכים לתקוף ואף אחד לא אומר להם כלום...זה מצליח להם אז למה לא...מי שלא אוהב את הסטייל הזה, לא מגיע”.

דבריה של סוף ממחיש את ההכרה של נערות ונשים צעירות עם התכתיבים החברתיים שמתעצבים במרחבים של ”תקיפה”. התכתיבים החברתיים הללו מוכרים גם לנערות ולנשים צעירות המשתתפות במרחבים אלה ובוחרות להגיב למגע הלא-רצוי על גופן באופן אקטיבי ונחרץ. נגה (23) מתארת כיצד תגובה שכזאת נתפסת על ידי חברותיה:

”לאחד מהם העפתי סטירה גם פעם אחת. אז יצא לי כמה מצבים כאלה...יש לי גם חברות...שהסתכלו עליי כחולת נפש על זה שהעפתי כאפה. שזה האינסטינקט שלי...’מה את מגזימה? אז הוא צבט אותך בתחת במסיבה. So fucking what?”

תגובתן של חברותיה של נגה מדגימה כיצד חלק מהנערות ומהנשים הצעירות מקבלות את מיקומן הפגיע והתגובתי במרחבים של "תקיפה". מיקומים פגיעים אלה מאפשרים מרחבי פעולה מוגבלים עבור המשתתפות במרחב, אך נערות ונשים צעירות מגלות אסטרטגיות יצירתיות להתבטא בהם. ממצאי המחקר ממחישים שבמרחבים של "תקיפה" בוחרות נערות ונשים צעירות להישאר יחד בקבוצה על מנת לממש את רצונותיהן ולבטא פועלות מינית אף בסיטואציות לא-רצויות ומגבילות. פועלות מינית זו מתעצבת תחת צירי השיפוט שמציעה ביי-צ'אנג ומאפשרת לחברות הקבוצה לשמור זו על זו מפגיעה ומשיפוט חברתי שלילי. במובן זה, נערות ונשים צעירות מגבילות את הביטוי הסובייקטיבי שלהן באופן המבוקר על ידי הבחירות של חברותיהן. גל (18) מתארת כיצד היא תופסת את תפקידן של חברותיה במרחבים של "תקיפה":

"על סמך גם החברות שלך שראו אם את בסדר ויעמידו לך גם גבולות, כי לפעמים את לבד לא מסוגלת. כי צריך גם ראייה אובייקטיבית, שתראה מהצד מה קורה. את לפעמים כשאת בתוך סיטואציה מסוימת את לא נקייה, את לא צלולה, יש לך מלא רצונות, יש לך מלא... זה קשור לזה שיש סיטואציה של מסיבות וכל מיני דברים שיכולים לבלבל אותך, והחברות שלך הן חלק מהרצון שלך, במירכאות, הן צריכות להיות חלק מהרצון שלך באותו רגע".

ציטוט זה ממחיש את האופנים שבהם נערות ונשים צעירות מרחיבות את מרחבי הפעולה האפשריים עבורן תחת שיפוט חברתי מגביל בזמן שהן חוות אינטראקציות לא-רצויות בגופן ו/או מבקשות לממש תשוקות מיניות. הסובייקטיבית המינית והפועלות המינית של נערות ונשים צעירות מתעצבות במרחבים של "תקיפה" באופן קונפליקטואלי. בעוד שהסובייקטיביות המינית נעה בין רצון לבטא תשוקות מיניות ובין רתיעה גופנית ממגע לא-רצוי, פועלות מינית מתעצבת תחת סטנדרט שיפוט כפול שמבנה ציפייה מנערות ונשים צעירות לשחק את משחק החיזור, תוך צבירת רווחים והימנעות ממחירים חברתיים. עם זאת, ציר השיפוט השני ממשיך לעצב

דרישה לביטוי פועלות מינית. מכיוון שביטויים של פועלות מינית במובנה הניאו-ליברלי קשים למימוש במרחבים של "תקיפה", נערות ונשים צעירות, המבקשות לבטא סובייקטיביות מינית ולהימנע מפגיעה, מוצאות מרחבי פעולה חדשים. קארין (21) מתארת מרחבי פעולה כאלה:

"לרוב יש לנו קטע כזה, בגלל שאנחנו חבורה של בנות, אנחנו בערך 5-6 בנות שיוצאות למועדון ביחד, אז אנחנו יודעות שאנחנו כולנו ביחד ויש לנו מעין הסכם לא כתוב כזה שברגע שלמישהי טיפה לא נעים או טיפה לא מתאים לה, אז אוטומטית היא דופקת לנו את המבט, ואנחנו תמיד בקשר עין אחת עם השנייה. זאת אומרת, אנחנו תמיד נמצאות בסביבה אחת של השנייה, אם היא מסמנת שטוב לה והיא מעוניינת, אנחנו רוקדות ליד".

תיאורה של קארין ממחיש כיצד נערות ונשים צעירות יוצרות ביניהן ברית מוסכמת המבוססת על פגיעותן. ברית זו מאפשרת להן לגשר על הקונפליקט המתקיים בין רצונן לבטא סובייקטיביות מינית ובין רצונן לנהל את פגיעותן ולהישמר מפני אינטראקציה לא-רצויה. באופן זה מבטאות נערות ונשים צעירות פועלות מינית, שלא בפרשנותה הניאו-ליברלית, כי אם פועלות פגיעה, המושתת על קשרים יחסותיים מתהווים, כזו המאפשרת להן פעולות משותפות במרחבים של "תקיפה". כך נחשפים מרחבי הפעולה החדשים של נערות ונשים צעירות ומתאפשר ניתוח שמצליח לתאר את הפעולה והפגיעות גם יחד.

דיון

ממצאי המחקר ממחישים כיצד תרבות *HU* מתקיימת בישראל במרחבים של "תקיפה" המעצבים ומתעצבים בשיח ניאו-ליברלי המקדם ביטויים של פועלות, אוטונומיה ובחירה. מרחבים אלה משמרים חלוקת תפקידי חיזור ממוגדרת, שבה גברים מחזיקים בתפקידי היוזמה האקטיביים ואילו נשים ממוקמות בתפקידים תגובתיים ופאסיביים. בה בעת מתקיימות במרחבים אלה פרקטיקות שמטשטשות את גבולות ההתנהגות החברתית המקובלת מחוץ למרחב המסיבה. לפיכך בחן מחקר זה את הפרקטיקות

הללו ואת ביטויי הפועלות המינית במרחבים אלה במטרה לחשוף מבנים דיסקורסיביים מעצבים. ניתוח הפרקטיקה "תקיפה" באמצעות מודל השיפוט החברתי של ביי-צ'אנג מאפשר לנו התבוננות מעמיקה על שדה מחקר עכשווי זה.

ממצאי המחקר ממחישים שבמרחבים של "תקיפה" מתקיימים שני צירי השיפוט במודל שמציעה ביי-צ'אנג. ציר השיפוט הראשון (הציר המסורתי המתמקד ברמת הפעילות המינית) מתגלה בחשיבות הגבוהה שניתנת למינון המדויק של ביטויי המיניות וההתנהלות של נערות ונשים צעירות במרחבים אלה. ציר השיפוט השני (ציר הפועלות) מתעצב תחת תפיסה ניאו-ליברלית בנוגע לפועלות מינית ולבחירה, שמתעלמת מהמאפיינים היחסותיים המתהווים במרחב. שני הצירים הללו מייצרים סטנדרט שיפוט כפול, שלפיו נערות ונשים צעירות מצופות לשחק את המשחק החברתי של "תקיפה", אך בו בעת לנקוט זהירות מרבית ולהימנע מקטלוג חברתי שלילי. הקטלוג החברתי מתרחש כבר בזמן שנערות ונשים צעירות מציגות התנהגות מינית, שאיננה עומדת בסטנדרט עמום של מינונים חברתיים מצופים. כך נדמה שציר השיפוט הראשון הוא משמעותי יותר וחושף תפיסות ממוגדרות וסטריאוטיפיות בנוגע לחיזור ומיניות. תפיסות סטריאוטיפיות אלה משמרות כללי משחק המחייבים נערות ונשים צעירות להתמודד עם פגיעותן במרחבים של "תקיפה".

ממצאי המחקר המוצג מתווספים למחקר הממחיש כיצד תרבות *HU* מעצבת סטנדרט כפול חדש בנוגע לשיפוט התנהגותן המינית של נערות ונשים צעירות (Armstrong et al., 2014; Bay-Cheng, 2015). הממצאים מתווספים גם למחקרים נוספים הממחישים כיצד בחינה מחקרית-פמיניסטית של מופעים תרבותיים של *HU* חושפת התנהלות סקסיסטית תחת מעטה של חופש מיני ועצמאות (Kelly, 2012). כמו כן, הממצאים תורמים לגוף ידע המציג, כיצד נשים צעירות מגלות אסטרטגיות פעולה שונות, שמתעצבות מתוך הבנת השיפוט החברתי ונועדו לשמר דימוי חברתי תקין של נשיות (Currier, 2013). בנוסף לכך, המחקר הנוכחי מחזק מחקר אשר מדגים, כיצד המשמעויות הסמויות והגלויות של ציר השיפוט המסורתי המוקפד ממשיכות להישמר

גם בתרבויות המקדמות פתיחות וחופש מיניים (FJÆr & Sandberg, 2015). מנגד, מחקר זה לא מצא שנערות ונשים צעירות המקיימות פרקטיקות של *HU* מבטאות רמות גבוהות יותר של פועלות מינית (Armstrong et al., 2012; Risman & Schwartz, 2008; Rupp et al., 2014). ראשית, המחקר המוצג במאמר זה הוא איכותני, ולכן לא שם לעצמו למטרה להשוות ולבחון את רמות הפועלות המינית של המרואיינות ביחס למדגם. שנית, מכיוון שכללי המשחק של "תקיפה" מותירים נערות ונשים צעירות בעמדה תגובתית, הם אינם מהווים עבורן פלטפורמה מיטיבה לביטוי של פועלות מינית במובנה הניאו-ליברלי. עם זאת, מאמר זה החל להדגים כיצד נערות ונשים צעירות מייצרות במרחבים של "תקיפה" אסטרטגיות יצירתיות לפעולה וכיצד הן עשויות לבטא רמות גבוהות של פועלות במובנה היחסותי.

מאמר זה משתמש במודל של ביי-צ'אנג במטרה לחשוף סטנדרט שיפוט כפול שמייצר קונפליקט פנימי בקרב נערות ונשים צעירות ומשפיע על התעצבותה של פועלות מינית במרחבים של *HU*. קונפליקט זה מתבטא בסתירות המתקיימות בין חוויית הסובייקטיביות המינית ובין ביטוי של פועלות מינית של נערות ונשים צעירות. לעתים קרובות הפועלות המינית איננה תואמת את הרצון המיני הסובייקטיבי של צעירות, שמבקשות להמשיך ולממש את תשוקותיהן המיניות במרחבים פגיעים החושפים אותן למגע לא-רצוי בגופן. ניתן לומר שהפועלות המינית של נערות ונשים צעירות ממושמת לשיפוט החברתי ולסטנדרט הכפול. כך, נערות ונשים צעירות אינן מרגישות חופש לבטא את תשוקותיהן המיניות וחופש להתנגד למגע הלא-רצוי בגופן. במובן זה, המודל של ביי-צ'אנג ממחיש שההבחנה הדיכוטומית המבדילה בין קורבן לבין מי שמבטאת פועלות איננה מספקת לשם תיאור חוויותיהן של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה".

ציר השיפוט השני מעצב חוויה של שליטה על שיפוט התנהגותן, גם כאשר נערות ונשים צעירות חוות פגיעות שמצמצמת את מרחבי הפעולה שלהן. באופן זה ציר השיפוט השני מייצר אשליה של פועלות פעילה ובוחרת, במצב שבו מתקיימות למעשה הגבלות משמעותיות על אפשרויות הביטוי של נערות ונשים צעירות. ביי-

צ'אנג מכנה את המבנים התרבותיים המייצרים אשליה של פועלות ובחירה "מגננות רטוריות"¹¹ של האידיאולוגיה הניאו-ליברלית (Bey-Chang, 2015, 287). מגננות אלה מאפשרות למופעי הפרקטיקה "תקיפה" להתעצב בשיח ניאו-ליברלי של העצמה מינית, כזה המתעלם ממאפיינים חברתיים-תרבותיים יחסותיים. ההתבוננות על פגיעותן של נערות ונשים צעירות באמצעות המודל של ביי-צ'אנג חושפת מרחבי פעולה חדשים שאינם מבטאים תפיסות ניאו-ליברליות בנוגע לפועלות מינית ולבחירה. מתוך מיקומן החברתי של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה" מתהווה ברית של פגיעות, שמאפשרת תגובה ופעולה תחת שיפוט חברתי מגביל. החשיפה של ברית זו מאפשרת הבנה מעמיקה יותר של הקשרים היחסותיים השונים המתקיימים בחייהן של נערות ונשים צעירות. כך מתאפשרת תפיסת הפגיעה והפעולה יחד וכך גם מורחבת היכולת לתאר מיקומים סובייקטיביים מגוונים של נערות ונשים צעירות, אשר אינם דיכוטומיים.

מודל השיפוט החברתי של ביי-צ'אנג מציע מסגרת עבודה המאפשרת ניתוח מחודש של "השדות הנורמטיביים שבהם נערות צריכות לנווט" (שם, 288). ביי-צ'אנג מוסיפה ומדגישה שמודל זה איננו חושף את האותנטיות בפועלות המינית של נערות ונשים צעירות ואיננו מגדיר מהי פועלות מינית ומהם גבולותיה (שם, שם). במובן זה, הצירים של ביי-צ'אנג מאפשרים חשיפה של המבנים התרבותיים והחברתיים המעצבים שדות פעולה חדשים במרחבים של "תקיפה". חשיפת המגננה הרטורית בפועלות מינית, שמתעצבת בשיח של העצמה מינית, מאפשרת לנו להכיר באותנטיות של פועלות מינית שמבטאות יחד נערות ונשים צעירות החוברות זו לזו בברית הפגיעות. ממצאי המחקר חושפים כיצד נערות ונשים צעירות מגיבות ותלויות זו בזו, חושפות את פגיעותן, מגלות רפלקסיביות זו לזו ולעצמן, מגלות יכולות ואסטרטגיות של פעולות משותפות, וכך מסוגלות להציע תגובות רגישות אחת לשנייה

Rhetorical defenses ¹¹

ולסיטואציה. במובן זה, גישה יחסותית מאפשרת לנו לתפוס פועלות מינית של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה" כמבנה אקטיבי וטרנספורמטיבי המאפשר פעולה ואף התנגדות. בניגוד לתפיסה הניאו-ליברלית, ההתייחסות למאפיינים הטרנספורמטיביים של פועלות מינית חושפת את הבניית היחסים המתמשכת של נערות ונשים צעירות, בין לבין עצמן, וכן במרחב המייצר פגיעות מינית.

המחקר ימשיך לבחון אפיקים יחסותיים אלה מתוך מטרה לחשוף את אסטרטגיות הפעולה של נערות ונשים צעירות במרחבים של "תקיפה". ניתוח אסטרטגיות הפעולה החדשות יאפשר להרחיב את ההבנה בנוגע לפועלות מינית של נערות ונשים צעירות, אשר מבקשות לבטא סובייקטיביות מינית במרחבים של פגיעות. כמו כן, המחקר ימשיך בניתוח שיח ביקורתי את השיחים השונים המעצבים ומתעצבים במרחבים של "תקיפה". שיחים אלה באים לידי ביטוי, בין השאר, בכינוי הניתן לפרקטיקה ובאופן השימוש בו. ניתוח זה יסייע בזיהוי השדות הנורמטיביים, שבהם נערות ונשים צעירות מצופות לנהל את המשחק החברתי-תרבותי של חיזור ומיניות.

מחקר פמיניסטי זה מתבסס על חוויות, ניסיון וידע של נערות ונשים צעירות, יהודיות חילוניות, ומטרתו לחשוף מבנים תרבותיים וציוויים נורמטיביים במרחבים של "תקיפה". חשיפה זו משיימת לראשונה בספרות פרקטיקה תרבותית נפוצה ונורמטיבית, אשר מהווה גורם משמעותי בעיצוב פועלות מינית וסובייקטיביות מינית של צעירות וצעירים בישראל. כדי להמשיך ולחשוף מבנים תרבותיים אלה, יידרש מחקר המשך לשם הצגת החוויה, הניסיון והידע, כפי שהם משתקפים בראיונות עם נערים וגברים צעירים. כמו כן, בחינת פרקטיקות חיזור עכשוויות, שנפוצות בקרב קבוצות שונות מבחינת שיוך אתני, סוציו-אקונומי ודתי-תרבותי, תתרום אף היא להרחבת גוף הידע בנוגע למיניותן של נערות ונשים צעירות בישראל (כמו גם של נערים וגברים צעירים).

חשיפת פרקטיקות חיזור עכשוויות המעצבות סובייקטיביות מינית ופועלות מינית מאפשרת הרחבת הידע המחקרי הקיים בנוגע למיניותן של נערות ונשים צעירות, כמו גם בנוגע למרחבי הפעולה האפשריים עבורן. מחקר זה מסייע בהפצת ידע חשוב

והכרחי לגורמי חינוך וטיפול ולהורים, וזאת במטרה להעמיק ולהבין טוב יותר את חוויותיהן של נערות ונשים צעירות ולהתאים תהליכי התערבות ותהליכים חינוכיים שונים למגוון המיקומים הסובייקטיביים המשתנים. גישה יחסותית מאפשרת יציאה מהשיח הדיכוטומי הגורם לנערות ונשים צעירות להרחיק עצמן מנרטיבים קורבניים, גם כאשר הן חוות פגיעה ו/או אינטראקציה לא-רצויה. כך ניתנת האפשרות לנערות ונשים צעירות לדייק בתיאור מיקומיהן הסובייקטיביים ובתיאור ביטויים של פועלות מינית, שלא בתפיסתה הניאו-ליברלית. באופן זה המחקר תורם לפריצת גבולות הבחינה האינדיבידואלית של בחירותיהן של נערות ונשים צעירות, במטרה לאפשר בחינה פוליטית-ביקורתית של המבנים הדיסקורסיביים המעצבים את נסיבות חייהן, את פגיעותן ואת המשמוע של מיניותן.

ביבליוגרפיה:

- להב-רז, י. (2014), 'שפתרבות ומיניות לשונית בקרב נערות המעורבות בזנות'.
סוציולוגיה ישראלית 17 (1): 7-30.
- לחובר, ע., פלד, ע. וקומם, מ. (2016), *נערות וגופן: מדברות, נוכחות, נסתרות*, מאגנס,
האוניברסיטה העברית, ירושלים.
- Aapola, S., Gonick, M. & Harris, A. (2005), *Young femininity: Girlhood, power and social change*. New York: Palgrave MacMillan.
- Allison, R., & Risman, B. J. (2014), "It goes hand in hand with the parties":
Race, class, and residence in college student negotiations of hooking up.
Sociological Perspectives, 57(1), 102–123.
- Armstrong, Elizabeth A., Paula England, & Alison C. K. Fogarty (2012), Accounting
for women's orgasm and sexual enjoyment in college hookups and relationships.
American Sociological Review, 77: 435-462.
- Armstrong, E. A., Hamilton, L. T., Armstrong, E. M., & Seeley, J. L. (2014), "Good
girls": Gender, social class, and slut discourse on campus. *Social Psychology
Quarterly*, 77, 100 –122.
- Arnett, Jeffrey J. (2004), *Emerging Adulthood: The Winding Road from the Late
Teens through the Twenties*. Oxford, UK: Oxford University
- Arnold, Karen D. (2010), "College Student Development and the Hook-up Culture."
Journal of College & Character, 11 (4): 1-10.
- Baker J. (2010), Claiming volition and evading victimhood: Postfeminist obligations
for young women. *Feminism & Psychology*, 20(2): 186–204.
- Bay-Cheng, L. Y. (2015), The Agency Line: A Neoliberal Metric for Appraising
Young Women's Sexuality, *Sex Roles*, 73: 279–291.
- Bogle, Kathleen A. (2008), *Hooking up: Sex, dating, and relationships on campus*.
New York: New York University
- Brimeyer, Ted M. & William L. Smith (2012), "Religion, Race, Social Class, and
Gender Differences in Dating and Hooking Up Among College Students".
Sociological Spectrum, 32(5): 462-73.
- Bruce, Michael, & Robert M. Stewart, eds (2010), *College sex - Philosophy for
everyone: Philosophers with benefits*. West Sussex, UK: Wiley

- Burkett, M. & Hamilton, K. (2012), "Postfeminist Sexual Agency: Young Women's Negotiations of Sexual Consent", *Sexualities*, 15(7): 815 – 833.
- Currier, D. (2013), STRATEGIC AMBIGUITY: Protecting Emphasized Femininity and Hegemonic Masculinity in the Hookup Culture. *Gender and Society*, 27(5), 704-727.
- Duits, L., & L. van Zoonen (2009), "Against Amnesia: 30+ years of girls' studies", *Feminist Media Studies* 9(1): 111-115.
- Eaton, Asia & Suzanna Rose (2011), Has dating become more egalitarian? A 35 year review using sex roles. *Sex Roles* 64: 843-62.
- England, Paula, Emily Fitzgibbons Shafer, & Alison C. K. Fogarty (2008), "Hooking Up and Forming Romantic Relationships on Today's College Campuses", in *The Gendered Society Reader*, ed. Michael Kimmel, New-York: Oxford University Press, 531-547.
- Evans, A., & Riley, S. (2014), *Technologies of sexiness: Sex, identity, and consumer culture*. New York: Oxford University Press.
- Farvid, P., Braun, V. & Roney, C. (2017), 'No girl wants to be called a slut!': women, heterosexual casual sex and the sexual double standard, *Journal of Gender Studies*, 2017 Vol. 26(5), 544–560.
- Fielder, Robyn L., & Michael P. Carey (2009), Predictors and consequences of sexual "hookups" among college students: A short-term prospective study. *Archives of Sexual Behavior*, <http://link.springer.com/journal/105087utml>.
- FJÆR, E., Pedersen, W., & Sandberg, S. (2015), "I'm not one of those girls": Boundary-Work and the Sexual Double Standard in a Liberal Hookup Context. *Gender and Society*, 29(6), 960-981.
- Forsey, M. G. (2010), Ethnography as participant listening. *Ethnography*, 11(4), 558–572.
- Gavey N. (2005), *Just Sex? The Cultural Scaffolding of Rape*. New York: Routledge.
- Grazian, D. (2008), *On the Make: The Hustle of Urban Nightlife*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Grazian, D. (2009), Urban Nightlife, Social Capital, and the Public Life of Cities, *Sociological Forum*, 24(4), 908–917.

- Gill, R. (2007), *Critical respect: The difficulties and dilemmas of agency and 'choice' for feminism: A reply to Duits and van Zoonen*. *European Journal of Women's Studies*, 14, 65–76.
- Gill R. (2008), *Empowerment/Sexism: Figuring female sexual agency in contemporary advertising*. *Feminism and Psychology*, 18(1): 35–60.
- Gill R. & Scharff C. (2011), *New femininities: Postfeminism, Neoliberalism, and Subjectivity*. Houndmills, Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Glenn, Norval, and Elizabeth Marquardt (2001), *Hooking up, hanging out, and hoping for Mr. Right: College women on dating and mating today*. New York: Institute for American Values.
- Gonick, M., Renold, E., Ringrose, J. & Weems, L. (2009), *Rethinking Agency and Resistance: What Comes after Girl Power?* *Girlhood Studies*, 2(2): 1–9.
- Hamilton, L., & Armstrong, E. A. (2009), *Gendered Sexuality in Young Adulthood: Double Binds and Flawed Options*, *Gender and Society*, 23, 589-616.
- Harris, A. & Shields Dobson, A. (2015), "Theorizing Agency in post – Girl power Times", *Journal of Media & Cultural Studies*, 29 (2): 145 – 156.
- Harris, A. (2004), *Future girl: Young women in the twenty-first century*. New York: Routledge.
- Horne, S. & Zimmer - Gembeck, M. J. (2005) *Female sexual subjectivity and well being: Comparing late adolescents with different sexual experiences*. *Sexuality Research and Social Policy*, 2, 25–40.
- Isralowitz, R. & Rawson, R. (2006), *Gender differences in prevalence of drug use among high risk adolescents in Israel*. *Addictive Behavior* 31(2): 355-358.
- Janesick, V., J. (1998), "Stretching" Exercises for Qualitative Researchers. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kelly, C. (2012), *Elisabeth Schüssler Fiorenza New Scholar Award First-Place Winner: Sexism in Practice: Feminist Ethics Evaluating the Hookup Culture*. *Journal of Feminist Studies in Religion*, 28(2), 27-48.
- Lamb, S. (2010) *Feminist ideals for a healthy female adolescent sexuality: A critique*. *Sex Roles*, 62, 294–306.
- Lamb, S., & Peterson, Z. (2011), *Adolescent girls' sexual empowerment: Two feminists explore the concept*. *Sex Roles*. doi: 10.1007/s11199-011-9995-3.
- Lamont, E. (2017), *We Can Write the Scripts Ourselves: Queer Challenges to Heteronormative Courtship Practices*. *Gender and Society*, 31(5), 624–646.

- Levin, D. S. (2011), You're Always First a Girl: Emerging Adult Women, Gender, and Sexuality in the Israeli Army. *Journal of Adolescent Research*, 26 (1), 3-29.
- Marks, M. J., & Fraley, R. C. (2005), The sexual double standard: Fact or fiction? *Sex Roles*, 52, 175–186.
- Martin, K. A. (1996), *Puberty, sexuality, and the self: Girls and boys at adolescence*. New York: Routledge.
- Mazzarella, S. R. (2008), "Reflecting on Girls' Studies and the Media. Current Trends and Future Directions", *Journal of Children and Media* 2(1), 75-76.
- Owen, Jesse J. & Frank D. Fincham (2011), "Young Adults' Emotional Reactions after Hooking Up Encounters." *Archives of Sexual Behavior*, 40(2), 321-30.
- Paul, Elizabeth L. & Kristen A. Hayes (2002), The Casualties of 'Casual' Sex: A Qualitative Exploration of the Phenomenology of College Students' Hookups, *Journal of Social and Personal Relationships*, 9(5): 639 - 61
- Powell A. (2007), Sexual pressure and young people's negotiation of consent. *ACSSA Aware*, 14: 8–16.
- Reid, J. A., Elliott, S., & Webber, G. R. (2011), Casual hookups to formal dates: Refining the boundaries of the sexual double standard. *Gender & Society*, 25, 545–568.
- Reinharz, S. (1992), *Feminist Methods in Social Research*. New York: Oxford University Press.
- Regnerus, M. & Uecker, J. (2011), *How young Americans meet, mate and think about marrying*. Oxford: University Press.
- Risman, Barbara, & Pepper Schwartz (2008), After the revolution: Gender politics in teen dating. In *The context reader*, ed. Jeff Goodwin and James M. Jasper. New York: Norton.
- Rupp, L., Taylor, V., Regev- Messalem, S., Fogarty, A., & England, P. (2014), QUEER WOMEN IN THE HOOKUP SCENE: Beyond the Closet? *Gender and Society*, 28(2), 212-235.
- Sassler, Sharon & Amanda J. Miller (2011), Waiting to Be Asked: Gender, Power, and Relationship Progression among Cohabiting Couples. *Journal of Family Issues*, 32: 482–506.
- Schalet, A. (2010), Sexual subjectivity revisited: The Significance of Relationships in Dutch and American Girls' Experiences of Sexuality. *Gender and Society*, 24(3), 304-329.

Tolman, D. L. (2012), Female adolescents, sexual empowerment and desire: A missing discourse on gender inequity. *Sex Roles*, 66, 746–757.

Vander Ven, T & Beck, J. (2009), Getting drunk and Hooking up: An exploratory study of the relationship between alcohol intoxication and casual coupling in a university sample. *Sociological Spectrum* 29(5): 626-48.